

jobcenter
Aabenraa

Beskæftigelsespolitiske opgaver

10 år med beskæftigelsesplaner i Aabenraa Kommune

Indledning

I 10 år har Aabenraa Kommunes årlige beskæftigelsesplan sat den overordnede ramme for, hvordan vi vil løse de beskæftigelsespolitiske opgaver. Vi har igennem årene været skarpe til at udpege de aktuelle udfordringer på arbejdsmarkedet. Og vi tager udfordringerne op ved at udvikle og implementere konkrete investeringer og strategier. Vi arbejder efter faste målsætninger, og vi har fokus på at skabe effekter og resultater både på kort og lang sigt.

Som skriftligt produkt har beskæftigelsesplanen gennemgået en markant forandring. Færre krav til indholdet har gjort det muligt at redigere og forenkle planen, så den i dag fremstår i en langt mere tilgængelig udgave, der kort og præcist formidler kommunens resultater og ambitioner på beskæftigelsesområdet. Den overordnede målsætning er dog den samme: Flere borgere skal blive selvforsørgende, og virksomhederne skal kunne få den arbejdskraft, de efterspørger.

I Aabenraa Kommune vil vi mere end bare at forvalte lovgivningen – vi går efter at praktisere en aktiv beskæftigelsespolitik med en ambitiøs handleplan, der imødegår de konkrete udfordringer, vi står overfor. For os er der meget at fejre på beskæftigelsesområdet. Dog har 10-året for kommunens beskæftigelsesplaner også sat gang i mere grundlæggende overvejelser om, hvad vi mener om den indsats, vi bedriver, og hvordan vi som kommune træder i karakter på beskæftigelsesområdet.

En stor del af beskæftigelsesindsatsen er underlagt politiske reformer og lovgivning, og det medfører et begrænset spillerum for kommunale værdier og visioner. I anledning af 10-året for Aabenraa Kommunes beskæftigelsesplaner vil vi derfor gerne udvide dette spillerum og benytte lejligheden til at fortælle om de tanker, holdninger og værdier, der teg-

ner Aabenraa Kommune, når det kommer til beskæftigelse. Vi vil for en stund sætte resultater og effekter til side og bevæge os bagud fra handling til tanke.

For at sætte scenen for denne bevægelse præsenteres først et overblik over, hvordan beskæftigelsesplanen og -indsatsen i Aabenraa har udviklet sig igennem det sidste årti. I perioden 2008-2018 er der sket store forandringer på beskæftigelsesområdet, og i Aabenraa Kommune har dette både medført nye udfordringer, men også dannet grobund for udviklingen af en mangfoldig og mangefacetteret indsats, der skaber flere muligheder for borgere og virksomheder.

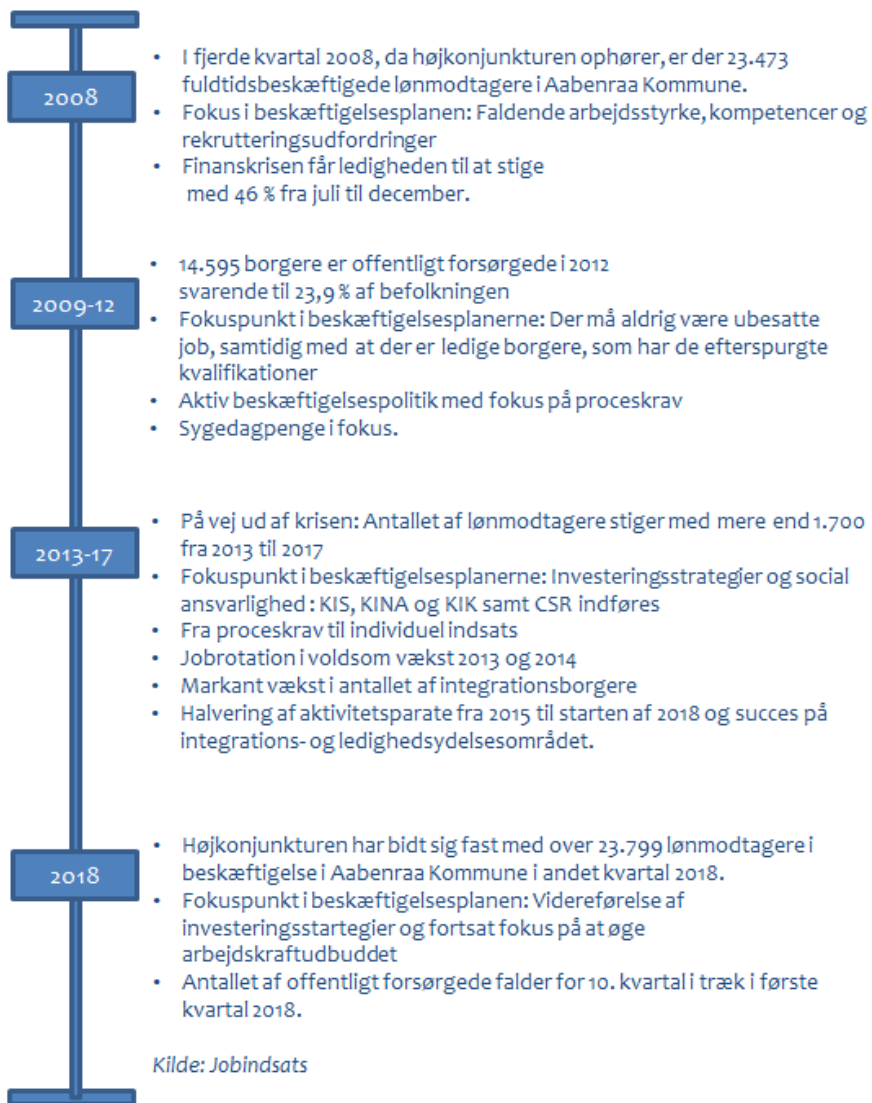
Handlingens årti

I perioden 2008-2018 forandres det arbejdsmarkedspolitiske landskab markant. Under parolen "Alle skal med" sætter en række statslige reformer fokus på at øge arbejdskraftudbuddet. Det afspejler sig i Aabenraa Kommunes beskæftigelsesplaner, hvor målsætningen er, at alle borgere spiller en aktiv rolle på arbejdsmarkedet, samtidig med at erhvervs livet får den arbejdskraft, de har behov for.

I takt med implementeringen af reformerne opprioriterer vi også den lokale beskæftigelsesindsats. Dette sker især igennem langsigtede og omfattende investeringsstrategier, hvor vi sætter særligt fokus på områder, hvor der er et ekstraordinært behov for at understøtte borgerne. I kombination med de mange reformer formår vi således at udvikle en mangfoldig beskæftigelsesindsats, der matcher de mange forskellige behov og udfordringer, der præger vores kommune.

Beskæftigelsesplanen i et historisk perspektiv

Det Gode Liv

Ligesom med Det Gode Liv er beskæftigelse også noget vi i Aabenraa Kommune skaber i fællesskab. Kommunen spiller i denne sammenhæng rollen som brobygger, idet vi agerer bindeled imellem borgere og virksomheder og opfordrer til et aktivt samspil, der skaber mening, indhold og værdi for begge parter.

Det korte tilbageblik på "handlingens årti" viser tydeligt, hvordan beskæftigelsesindsatsen i Aabenraa Kommune er blevet påvirket og båret frem af statslige reformer og konjunktursvingninger. Samtidig ligger der også klare tanker, idéer og holdninger til grund for vores handlinger, og det er dem, vi gerne vil bringe i forgrunden nu.

Aabenraa Kommunes værdier og visioner på beskæftigelsesområdet er i høj grad i tråd med de grundlæggende værdier om samskabelse og samarbejde, der kommer til udtryk i kommunens tværgående vækststrategi, "Sund Vækst". Her understreges det, at Aabenraa Kommune ønsker at skabe rammerne for Det Gode Liv, men samtidig har en forventning om, at borgere, foreninger og erhvervsliv spiller med og tager initiativ. I

Aabenraa Kommune skaber vi Det Gode Liv sammen, og dette gælder også i forhold til beskæftigelse. Det er ikke vores ambition at øge beskæftigelsen igennem ensidige indsatser, der kun udgår fra og dikteres af kommu-

nen. Vi betragter ikke beskæftigelse som et produkt, kommunen leverer til borgere og virksomheder, men noget vi skaber og udvikler i fællesskab.

Med dette for øje, er der for os ingen tvivl om, hvilken rolle kommunen skal spille, når det kommer til beskæftigelse: Vi er brobyggere! Det er vores ambition at agere bindeled mellem borgere og virksomheder, idet vi understøtter og opfordrer til et aktivt samspil med fokus på fastholdelse og skabelsen af nye muligheder for beskæftigelse. Det er i mødet imellem borgere og erhvervslivet, at potentialet for beskæftigelse ligger, og derfor har vi som kommune fokus på at facilitere en konstruktiv og værdiskabende relation imellem de to. Helt konkret arbejder vi for, at virksomhederne har adgang til den arbejdskraft og de kompetencer, de har behov for, og at borgere, der helt eller delvist har mistet deres tilknytning til arbejdsmarkedet, kan få realiseret det arbejdsliv, de evner og ønsker.

Kommunens rolle som brobygger er ikke bare med til at definere og afgrænse vores funktion, men også den metode, vi praktiserer på beskæftigelsesområdet. At være brobygger betyder, at vi skaber forbindelse og forståelse mellem to parter, og derfor er det også afgørende, at vi praktiserer selve ”brobyggeriet” i samspil med andre interessenter på beskæftigelsesområdet. Jo flere vi kan inddrage i processen om at bygge bro mellem borgere og erhvervsliv, des mere kvalificeret, effektiv og ressourcestærk bliver vores indsats. I Aabenraa Kommune har vi således stort fokus på for at inddrage et bredt felt af aktører: eksterne leverandører, uddannelsesinstitutioner, de sønderjyske kommuner, arbejdsmarkedets parter, kommunens forvaltninger, Dialogforum, Aabenraa Kommunes Arbejdsmarkedsudvalg, Arbejdsmarkedsudvalget for Region Sønderjylland-Schleswig, Arbejdsmarkedskontor Syd m.fl. Ved at skabe

et bredt fundament for involvering og engagement på beskæftigelsesområdet tilfører vi indsatsen værdifulde erfaringer, viden og input. Vi kan ikke bygge bro og skabe fælles forståelse, hvis vi arbejder med skyklapper på. Det kræver tværtimod, at vi orienterer os bredt ud imod omverdenen og lader indsatsen forgrene sig på tværs af politiske og faglige samt offentlige og private medspillere.

Ligesom vækststrategien sætter fokus på samskabelse og fælles ansvar, handler beskæftigelsesindsatsen i Aabenraa Kommune om at understøtte processer og udviklinger via inddragelse og samarbejde. Det fælles mål for indsatsen er et arbejdsmarked i balance, og for os handler det om at få virksomheder og borgere til at komme hinanden i møde og deltage aktivt i at udvikle muligheder, der skaber værdi. I Aabenraa Kommune ønsker vi at bakke op om og motivere både viljen til virksomhed og viljen til job, og vi mener, at et sundt og bæredygtigt arbejdsmarked er en fælles opgave, som både kommune, borgere og erhvervsliv har ansvar for.

Vi guider borgere i den rigtige retning

I Aabenraa Kommune har vi forståelse for, at alle borgere kan risikere at havne udenfor arbejdsmarkedet. Disse borgere vil ikke blive mødt med formaninger eller en løftet pegefinger, men med et ønske og en positiv forventning om samarbejde og dialog. Vi kan ikke åbne alle døre for borgerne, men vi kan guide og ruste dem til de muligheder, der giver mening for dem selv, og som kan lade sig gøre indenfor rammerne af det aktuelle arbejdsmarked.

Beskæftigelsesindsatsen centrerer sig primært omkring de borgere, som helt eller delvist har mistet deres tilknytning til arbejdsmarkedet. Vi ved, at ingen er garanteret en fast plads på arbejdsmarkedet, og at alle kan

løbe ind i udfordringer, der begrænser dem i deres arbejdsliv. I Aabenraa Kommune møder vi ikke disse borgere med en løftet pegefinger, men med en udstrakt hånd og et ønske om samarbejde og dialog. Høj beskæftigelse er ikke kun ensbetydende med øget vækst og velstand i samfundet. Et arbejde indebærer også stor værdi for det enkelte menneske både på det faglige og sociale plan. Det er i høj grad igennem vores arbejde, at vi bidrager til og deltager i fællesskabet, og derfor er det vores holdning og ambition, at alle skal have mulighed for at spille en aktiv rolle på arbejdsmarkedet.

Beskæftigelsesplanen præsenterer en række indsatser, der er udviklet som svar på de udfordringer, vi har på beskæftigelsesområdet. De strategier, som omfatter borgerne, er målrettet forskellige behov, og vi satser både på at igangsætte en tidlig indsats her og nu samt på at gennemføre langsigtede investeringsstrategier, der fører til resultater på den lange bane. Vi kan se, at vores strategier virker, og vi er stolte over de resultater, vi opnår.

I denne særlige anledning vil vi dog lade handleplaner og effektmålinger ligge og fremhæve de bagvedliggende værdier og holdninger. Helt overordnet gælder det for samtlige borgerrettede strategier, at de er tilpasset den enkelte, samtidig med at de er målrettet de muligheder og behov, der findes på arbejdsmarkedet. Vi går efter at facilitere en proces,

der indadtil giver mening i forhold til borgerens egne evner og ønsker for et fremtidigt arbejdsliv, samtidig med at borgeren udadtil bliver synlig og relevant for det lokale erhvervsliv.

I vores funktion som brobyggere ser vi det som vores ansvar at klæde borgerne godt på, så de bliver i stand til at gribe de muligheder, der findes på arbejdsmarkedet. Vi møder hver enkelt borger i øjenhøjde og med respekt for den enkeltes situation, men vi har også høje ambitioner og forhåbninger på borgernes vegne, og vi ønsker, at de opnår vedvarende resultater igennem deres forløb. Det er derfor også vores forventning, at borgerne agerer som aktive samarbejdspartnere og står til rådighed for de muligheder, der er. Vi tror på, at alle borgere ønsker at yde et meningsfuldt bidrag, hvor netop deres evner og ressourcer kommer i spil og bliver værdsat. Beskæftigelsesindsatsen i Aabenraa handler altså ikke om, at vi som kommune forpligter os til at opfylde borgernes personlige drømme og ambitioner. Vi forpligter os derimod på at samarbejde med borgerne om at finde deres plads på arbejdsmarkedet, hvor de oplever mening og trivsel i kraft af det bidrag, de yder i en større sammenhæng.

Vi arbejder ud fra den grundholdning, at ingen skal udelukkes fra arbejdsmarkedet. Samtidig er vi ikke blinde for, at der i realiteten findes borgere, for hvem det ikke er muligt hverken nu eller på længere sigt at komme i beskæftigelse. Det er vores holdning, at disse borgere fortjener at få en hurtig afklaring i forhold til deres fremtidige liv og forsørgelse. For os er det vigtigt, at de borgere, der af forskellige årsager har mistet deres arbejdsevne, fortsat kan opretholde en værdig og meningsfuld tilværelse som en del af det lokale liv og fællesskab i kommunen.

For at illustrere, hvordan kommunens værdier og holdninger kommer til udtryk i praksis, er det værd at fremhæve projekt Unge på Toppen, som blev gennemført i 2017 i samarbejde med ITD, Brancheorganisationen for

den danske vejgodstransport. Projektet havde til formål at aktivere et hold af unge kontanthjælpsmodtagere for dermed at gøre dem i stand til at bestride et job eller gennemføre en uddannelse.

I alt 19 deltagere gennemførte et forløb med kost, fysisk træning, cykeltræning, personlig udvikling samt virksomhedspraktik i en transport- og logistikvirksomhed. Projektet sluttede af med

en cykeltur fra Aaben-

raa til Alpe d'Huez i Frankrig i juni 2017. Resultaterne var meget positive, og hele 18 ud af de 19 deltagere var ude af kontanthjælpen og i gang med enten job eller uddannelse ved udgangen af 2017. Projektet er et godt eksempel på en social indsats, hvor vi som kommune bygger bro og samarbejder med både ledige og virksomheder og baner vejen for beskæftigelse. Vi har igennem projektet formået at spore borgere og virksomheder ind på hinanden og faciliteret en proces, der har motiveret og forberedt ledige unge til at gribe de job- og uddannelsesmuligheder, der er relevante for både dem og for virksomhederne. Samtidig har processen skabt gode rammer for virksomhedernes aktive involvering i de lediges udvikling mod beskæftigelse, og projektet har præsenteret virksomhederne for en unik rekrutteringsmulighed. Unge på Toppen har dermed

vist, hvordan beskæftigelse ikke bare opstår i kommunalt regi, men i det aktive samspil imellem kommune, erhvervsliv og borgere.

Vi arbejder for et mere rummeligt arbejdsmarked

I Aabenraa Kommune gør vi en stor indsats for, at virksomhederne kan få den arbejdskraft, de har behov for. Til gengæld forventer vi også, at virksomhederne tager medansvar og bidrager til at skabe et rummeligt arbejdsmarked med flere muligheder – også for udsatte borgere.

Samtidig med at vi samarbejder med borgerne om at kvalificere sig til de muligheder, der findes for beskæftigelse, samarbejder vi også med erhvervslivet om at udvikle et mere rummeligt arbejdsmarked. Som brobyggere har vi som nævnt fokus på, at virksomheder og ledige kommer hinanden i møde, og det betyder, at det ikke kun er borgerne, der skal orientere sig i retning af virksomhedernes behov, men også virksomhederne, der skal stille sig til rådighed og være åbne overfor den arbejdsstyrke, der findes i kommunen.

Det er vores ambition at være en attraktiv erhvervskommune, og vi ønsker at yde en professionel og effektiv vejledning og erhvervsservice til vores virksomheder. På beskæftigelsesområdet har vi fokus på, at virksomhederne får den arbejdskraft og de kompetencer, de efterspørger både nu og på længere sigt. Vi arbejder målrettet for, at virksomhederne bliver i stand til at rekruttere og fastholde de rigtige medarbejdere, og vi bidrager aktivt til opkvalificeringen af fremtidens arbejdskraft. Som kommune prioriterer vi altså at stå til rådighed for erhvervslivet, men samtidig indgår vi også i et aktivt samarbejde med virksomhederne om at skabe flere muligheder for borgere, der helt eller delvist står uden for arbejdsmarkedet. Ligesom i vores indsats over for borgerne, samarbejder vi med virksomhederne om at gennemføre tiltag, der indadtil giver

mening i forhold til virksomhedernes egne behov og ønsker for arbejdskraft, samtidig med at de udadtil er målrettet den arbejdsstyrke, der på forskellig vis står til rådighed for erhvervslivet.

Et af de centrale værktøjer, vi anvender i vores virksomhedsrettede indsats, er Aabenraa Kommunes helt eget CSR-mærke. Vi tildeler mærket i anerkendelse af de lokale virksomheder, der udviser social ansvarlighed og tager medansvar for samfundet ved bl.a. at ansætte borgere i virksomhedsrettede forløb, uddanne lærlinge, opkvalificere medarbejdere eller fastholde syge-

meldte medarbejdere. Hermed sender vi et stærkt signal til erhvervslivet om at tage medansvar og deltage aktivt i beskæftigelsesindsatsen. CSR-mærket er således et godt eksempel på, hvordan vi som kommune ikke ønsker at diktere hvilke former for beskæftigelse og jobordninger, der skal eksistere på arbejdsmarkedet, men skaber bedre vilkår og rammer for, at virksomhederne kan bevæge sig i retning af større rummelighed og mangfoldighed.

Konklusion

10 år er gået med beskæftigelsesplaner i Aabenraa Kommune, og mange vil betragte det som en god anledning til at gøre status og se fremad. Med denne opsummering har vi i Aabenraa Kommune valgt en lidt anderledes tilgang, idet vi har forsøgt at fremhæve de holdninger, værdier og visioner, der udgør selve grundlaget for vores beskæftigelsesindsats. For vi mener noget om og med det, vi gør. Vores værdier og ambitioner

på beskæftigelsesområdet ligger i direkte forlængelse af kommunens tværgående vækststrategi, idet vi som brobyggere samarbejder med borgere og virksomheder om at udvikle et bæredygtigt arbejdsmarked i balance. Hermed ser vi det ikke som vores opgave egenhændigt at øge beskæftigelsen i kommunen. Vi tager derimod ansvar *sammen* med borgere og virksomheder for at sætte skub i udviklingen på arbejdsmarkedet og forbedre mulighederne for, at så mange som muligt får et værdiskabende og meningsfuldt arbejdsliv. Det er grundlaget for de strategier, vi har præsenteret i beskæftigelsesplanen igennem de sidste 10 år. Som kommune er det naturligvis vores opgave at drive beskæftigelsesindsatsen og forvalte den gældende lovgivning på området. Men effekten og succesen af vores strategier og investeringer afhænger langt hen af vejen af den vilje, samarbejdsevne og engagement, vi lokalt ligger i indsatsen sammen med borgere og virksomheder.